

פרק ב"ז: ביטוח לאומי

146. בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995⁸⁵ (בפרק זה – חוק הביטוח הלאומי) –

בסעיף 24 –

(א) בסעיף קטן (ב), במקום "נוסף לדין וחשבון האקטוארי, שיעורף" יבוא "דין וחשבון אקטוארי מלא יצורף" ובמקום הסיפה החל במילים "לסעיף 31(א)", יבוא "לסעיף 31(א)";

(ב) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ג) שר האוצר, בהסכמת השר, יורה לאקטואר של המוסד על אופן הגשת דין וחשבון אקטוארי מלא לפי סעיף זה, לרבות מתכונתו, תוכנו, מירת פירוטו וכללים לעריכתו, וכן ההצהרות והביאורים שיש לערף אליו (בחוק זה – דין וחשבון אקטוארי מלא).";

(2) בסעיף 25(א), אחרי "ותגיש אותה למועצה" יבוא "בצירוף דין וחשבון אקטוארי מלא";

(3) בסעיף 26, אחרי "בשינויים שימצא לנכון" יבוא "ואולם לא יאושר התקציב אם לא יצורף לו דין וחשבון אקטוארי מלא";

דבריו הסבר

המדינה, ופוגע באפשרות לגבש מדיניות מושכלת בקשר עם פעילות המוסד.

לפיכך מוצע לתקן את סעיף 24 בחוק הביטוח הלאומי ולקבוע בו כי האקטואר של המוסד לביטוח לאומי יגיש לשר הרווחה והשירותים החברתיים ולמועצת המוסד דין וחשבון אקטוארי מלא אחת לשנה. בנוסף, מוצע תיקון נוסף בסעיף 24 באופן שייקבע בסעיף קטן (ב) המוצע כי שר האוצר, בהסכמת שר הרווחה והשירותים החברתיים, יורה על אופן עריכתו של הדין וחשבון האקטוארי ועל מתכונתו (סעיף 146(א)(1) ו-147(ב)).

בסעיף 147(א) מוצע כי על שר האוצר, בהסכמת שר הרווחה והשירותים החברתיים, ליתן הוראות לאקטואר המוסד בדבר אופן עריכת הדין וחשבון האקטוארי המלא ומתכונתו לא יאוחר מיום 1 בינואר 2010. בסעיף 147(ב) מוצע כי דין וחשבון אקטוארי מלא יוגש אחת לשנה אף אם טרם ניתנו הוראות. במקרה זה יוגש הדין וחשבון האמור בהתאם למתכונת שהייתה נהוגה במוסד לביטוח לאומי ערב תחילתו של סעיף 24 המוצע.

עוד מוצע לתקן את סעיפים 25 ו-26 לחוק האמור (סעיף 146(2) ו-147(3)) ולקבוע בהם כי דין וחשבון אקטוארי מלא יצורף להצעת התקציב השנתי של המוסד, וכי שר הרווחה והשירותים החברתיים לא יאשר את התקציב השנתי של המוסד, אלא אם כן יצורף לו דין וחשבון אקטוארי באמור.

בסעיף 148(א) מוצע לקבוע כי תחילתו של סעיף 25 במועצת תהיה ביום 1 בינואר 2010 וכי תחילתו של סעיף 26

לשנת הכספים 2006, התשס"ו-2006, קבע, בסעיף 34 שוב, את הרכבה של ועדת ערר לפיצויים ולהיטלי השבחה, ואת סמכויותיה בכל הנוגע לערורים לפי התוספת השלישית לחוק התכנון והכניה, שעניינם היטלי השבחה. בהתאם לסעיף 37(ג) לאותו חוק, תחילתם של ההסדרים האמורים הותנה בכניסתו לתוקף של חוק בתי משפט לעניינים מינהליים (תיקון מס' 15), התשס"ה-2005 (ס"ח התשס"ה, עמ' 738). תיקון זה למועצה לא נכנס לתוקף מאחר שתיקון מס' 84 לחוק התכנון והכניה קבע, בין השאר, הוראות שהחליפו את תיקון מס' 15 האמור כדי למועצת אי-בהירות, מוצע לתקן את מועד תחילתה של ההסדרים האמורים הנמנים לסמכויות ועדת הערר לפיצויים ולהיטלי השבחה, ולקבוע כי הוא יהיה ביום 1 באייר התשס"ט (1 במאי 2009).

לסעיף 146 פסקאות (1) עד (3) ו-147(5), וסעיפים 147(א) ו-148(1) ו-148(א) ו-149(ב).

סעיף 24(ב) לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (להלן – חוק הביטוח הלאומי), קובע כי על אקטואר המוסד לביטוח לאומי להגיש בתום כל שלוש שנות כספים דין וחשבון אקטוארי מלא סעיף 31(א) לחוק הביטוח הלאומי קובע כי לדין וחשבון הכספי השנתי של המוסד יצורף דין וחשבון של אקטואר המוסד.

למרות האמור, בעשר השנים האחרונות לא הוגש דין וחשבון אקטוארי מלא של המוסד העדרו של דין וחשבון אקטוארי מלא כאמור פוגע ביכולת לבקר את האיתנות הפיננסית של המוסד, בעור שלמצבו הפיננסי של המוסד לביטוח לאומי יש השפעה מאקרו-כלכלית על משק

⁸⁵ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210; התשס"ט, עמ' 85.

- (4) בסעיף 28ב, במקום "יעד יום י"ד בטבת התש"ע (31 בדצמבר 2009)" יבוא "ועד יום ט' בטבת התשע"ה (31 בדצמבר 2014)";
- (5) בסעיף 31א, אחרי "יצורף דין וחשבון" יבוא "אקטוארי מלא";
- (6) בסעיף 65ב, בכל מקום, במקום "ששה חודשים" יבוא "חודשיים";
- (7) בסעיף 158 –
- (א) אחרי ההגדרה "מבוטח" יבוא:

"מבוטח מיוחד" – מי שהיה זכאי לרמי אבטלה לפי הוראות פרק זה, אלמלא החל לעסוק במשלה יד בעובד עצמאי, בשנה שכתבוף לאחר התאריך הקובע; לענין זה, יראו את המועד שבו השלים המבוטח את כל אלה, כמועד שבו החל לעסוק במשלה היד כאמור (להלן בפרק זה – מועד פתיחת העסק) –

- (1) מסר הודעה לרשות המסים ברבר התחלת עיסוקו במשלה יד כאמור, בהתאם להוראות סעיף 134 לפקודת מס הכנסה¹⁷¹, ולפי סעיף 52 לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975¹⁸⁰;
- (2) נרשם בעצמאי במוסד, לפי סעיף 379 לחוק¹⁸¹;
- (ב) בהגדרה "תאריך קובע", בסופו יבוא "ולענין מבוטח מיוחד ימנו את 12 החודשים האמורים, בלי למנות בהם את התקופה שבין מועד פתיחת העסק לבין מועד סגירת העסק, ובלכך שהתקופה האמורה לא תעלה על 24 חודשים";
- (8) בסעיף 160, אחרי סעיף קטן (ח) יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

קצבה בעוד הזמן שלמעלה מששת החודשים הראשונים, אלא בתסכמות המוסר לביטוח לאומי בלומר: גם ביחס לגמלאות אחרות, הקצבה תשולם במשך שישה חודשים לאחר שהזכאי לה עזב את ישראל.

כרי לעמוד במסגרות התקציר, ומתוך התפיסה כי אחריות המדינה לביטוח סוציאלי צריכה לחול רק על מי שמתגוררים בתחומה, מוצע לתקן את סעיפים 65א ו-324א, ולקצר את התקופה שבה לא יראו מבוטח או ילדו כנמצא מחוץ לישראל, משישה חודשים להודשיים, כך שלא תשולם בעדם קצבה או הוספת לקצבה, החל בחודש השלישי לציאתם את ישראל, ובהה, כי אין בתקן המוצע כדי לפגוע בשיקול הדעת המוקנה בסעיפים אלה למוסר לביטוח לאומי לשלם את הקצבה או את הוספת לקצבה, לפי הענין, גם למי שיצא את ישראל.

לסעיף 146 פסקאות (ז) עד (9), (10א) ו-(11) וסעיף 148(הז) אדם שהפך למובטל ובאי לרמי אבטלה לתקופה שלא תעלה על 12 חודשים מהמועד שבו הפך למובטל לפי החוק, כלשונו היום, רק עבודתו של אדם בעובד שכור וכולה לזכותו ברמי אבטלה אם הפך למובטל.

צירופן של המגבלות האמורות עלול להוות חסם בפני נקיטת יוזמה עצמאית מצד המבוטח שכן, אם חלה עסקו בפתיחת עסק עצמאי הוא אינו יכול למצות את זכותו

ברוק הביטוח הלאומי תהיה לגבי אישור תקציב המוסר לשנת 2011 ואילך.

לסעיף 146(4) וסעיף 148(ג)

סעיף 28ב לחוק הביטוח הלאומי קובע, בהוראת שעה, כי הגירעון כענף ביטוח אבטלה ימומן באמצעות העברה מחשבון ענף ילדים. הוראת השעה האמורה עתידה לפוג ביום י"ד בטבת התש"ע (31 בדצמבר 2009), מוצע להאריך את תוקפה של הוראת השעה האמורה עד ליום ט' בטבת התשע"ה (31 בדצמבר 2014).

לסעיף 146 פסקאות (6) ו-(22) וסעיף 148(ה)

סעיף 66 לחוק הביטוח הלאומי קובע כי הורה מבוטח זכאי לקצבת ילדים חודשית לפי פרק ד' בער כל ילה בהתאם להגדרה "ילד" שבסעיף 65א(א) לחוק הביטוח הלאומי, קצבת הילדים תשתלם רק בעד ילד הנמצא בישראל. כך בא לידי ביטוי הכלל ולפיו אחריות המדינה לביטוח סוציאלי חלה רק על מי שמתגורר בתחומה. חריג לכלל האמור, מצוי בסעיף 65ב(ב) לחוק הקובע כי לא יראו ילד כנמצא מחוץ לישראל אם יצא מישראל לתקופה שאינה עולה על שישה חודשיים; בלומר, קצבת הילדים מוסיפה להשתלם במשך שישה חודשים לאחר שהילד עזב את ישראל.

סעיף 324א(א) לחוק הביטוח הלאומי קובע כי מי שנמצא מחוץ לישראל למעלה משישה חודשים לא השולם לו

¹⁷¹ ריני נדינת ישראל, נוסח חדש 4, עמ' 120.
¹⁸⁰ ס"ח התשל"ו, עמ' 52.

- (27) בלוח י', בכותרת, במקום "שנת 2009 ואילך" יבוא "שנת 2011 ואילך".
- 147 (א) שר האוצר ייתן הוראות לאקטואר המוסד על אופן הגשת דין וחשבון אקטוארי מלא לפי הוראות סעיף 24(ב) לחוק הביטוח הלאומי, בנוסחו בסעיף 146(א)(ב) לחוק זה, לא יאוחר מיום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010).
- (ב) דין וחשבון אקטוארי מלא כאמור בסעיף 24(ב) לחוק הביטוח הלאומי, בנוסחו בסעיף 146(א)(ג) לחוק זה, יוגש אף אם טרם ניתנו הוראות כאמור בסעיף קטן (א) ואולם אם טרם ניתנו הוראות לפי אותו סעיף קטן, יוגש הדין וחשבון כהתאם למתכונת הנהוגה במוסד ערב תחילתו של סעיף 24 לחוק הביטוח הלאומי בנוסחו בסעיף 146(א)(ג) לחוק זה.
- 148 (א) תחילתם של סעיפים 24(ב), 25(ג) ו-31(א) לחוק הביטוח הלאומי, בנוסחם בסעיף 146(א)(1) לחוק זה, ביום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010).
- (ב) סעיף 26 לחוק הביטוח הלאומי, בנוסחו בסעיף 146(3) לחוק זה, יחול לגבי אישור תקציב המוסד לשנת 2011 ואילך; ואולם אם טרם ניתנו הוראות כאמור בסעיף 24(ב) לחוק הביטוח הלאומי בנוסחו בסעיף 146(א)(ב) לחוק זה, יצורף לתקציב המוסד דין וחשבון אקטוארי מלא כהתאם למתכונת הנהוגה במוסד ערב תחילתו של סעיף 24 לחוק הביטוח הלאומי בנוסחו בסעיף 146(א)(ג) לחוק זה.
- (ג) תחילתו של סעיף 28 לחוק הביטוח הלאומי, בנוסחו בסעיף 146(4) לחוק זה, ביום ט"ו בטבת התש"ע (1 בינואר 2010).
- (ד) סעיפים 65(ב) ו-324(א) לחוק הביטוח הלאומי, בנוסחם בסעיף 146(6) ו-22 לחוק זה, יחולו על גמלה המשתלמת בעד יום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) ואילך.
- (ה) סעיפים 156, 160(1), 161(ה), 163(ג) ו-171(א) לחוק הביטוח הלאומי, בנוסחם בסעיף 146(7), (8), (9), (10) ו-11 לחוק זה, יחולו על מי שהתאריך הקובע לגביו חל ביום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009) ואילך.
- (ו) סעיפים 163(ד) ו-176(א), בנוסחם בסעיף 146(10) ו-12(א) לחוק זה, יחולו על מי שנבחן כאמור בהוראות סעיף 163(ד), בבחינה שנערכה ביום י"ט בסיוון התש"ע (1 ביוני 2010) ואילך.

חוק הביטוח הלאומי - הוראות מעבר

חוק הביטוח הלאומי - תחילה ותחילה

דברי הסבר

רפואית שמקורה בלידות, כמו כן, הסכומים כוללים עלות בדיקת סינון שמייעה לילוד.

מוצע לקבוע כי התיקונים המוצעים בלוח ב' לחוק הביטוח הלאומי, יחולו על מענק אשפוז המשתלם בעד יום 1 באוגוסט 2009 ואילך.

לסעיף 146(27), 148(ט), 149(א), סעיף 150(א), וסעיפים 151 ו-152

לוח י' בחוק הביטוח הלאומי מתייחס לשיעור רמי הביטוח הלאומי, ובכלל זה גם להקצנות איצר המדינה למוסד הביטוח לאומי, לפי סעיף 32 לחוק הביטוח הלאומי לוח י"א עניינו הכנסה מרבית ומזערית לעניין רמי ביטוח.

מוצע לקבוע, בהוראת שעה, החל ביום 1 באוגוסט 2009 ועד ליום 31 בדצמבר 2010, כי שיעור רמי הביטוח הלאומי הנגבה ממעסיקים יעלה בשיעור של 0.49% (לוח י'). וכי התקרה לתשלום רמי ביטוח לאומי ורמי ביטוח בריאות לפי לוח י"א תעלה, בתקופה האמורה, מחמש פעמים השכר הממוצע במשק לעשר פעמים השכר הממוצע במשק. בשל תוספת ההכנסה הצפויה למוסד הביטוח לאומי, מוצע לצמצם, בהתאמה, את הקצבות איצר הנמנית למוסד הביטוח לאומי בתקופה האמורה.

האשפוז לילדת עומד על סכום של 7,595 שקלים חדשים, ובמקרה שנולד פג - 114,800 שקלים חדשים נוספים.

נוכח הגידול בעלות שירותים רפואיים הניתנים בבתי החולים, בין השאר בתחום היולדות, מוצע לתקן את לוח ב' לחוק הביטוח הלאומי, ולהגדיל את הסכומים שמשלם המוסד לביטוח לאומי לבית חולים בשל ימי אשפוז של יולדת, כך שמענק האשפוז יעמוד על סכום של 9,539 שקלים חדשים לילדת, וכן להגדיל את ההוספת למענק האשפוז בשל פג כך שתעמוד על סכום של 144,177 שקלים חדשים.

העלאת הסכומים כאמור מביאה כחשבון, בין השאר, את הגידול בפועל בהוצאות בתי החולים הממשלתיים, אשר לא גולמו באופן מלא במחיר של יום אשפוז לגבי שנת 2008, שכן מחיר זה נעשה כהתחשב בביטול מס המעסיקים שאושר בחוק ההסדרים לשנת 2008 (ר' חוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יערי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2008), התשס"ח - 2008), בעוד שהביטול כאמור אינו משפיע על ההוצאות בפועל של בתי החולים הממשלתיים. בנוסף, הסכומים האמורים מבואים לידי ביטוי את הגידול בעלויות של בתי החולים הציבוריים הכוללים הנוכח ממקרים של רשלנות